

скоригованого надою матерів за всі враховані лактації до 5000 кг, 5000-6000, 6001-7000, 7001-8000 і понад 8000 кг відповідна динаміка середньої племінної цінності їх синів за надоєм становила +212 кг, +246, +202, +345 і +516. Зазначене свідчить про криволінійність зв'язку молочної продуктивності матерів з племінною цінністю бугаїв за надоєм. Помітне стійке зростання племінної цінності плідників спостерігається лише за надою їх матерів за першу лактацію понад 4000 кг, за кращу лактацію – понад 7000 кг і середнього надою за всі лактації – понад 7000 кг. При цьому врахування скоригованого надою матерів за всі лактації не забезпечувало істотного підвищення надійності прогнозу племінної цінності бугаїв.

6. Подібної величини кореляційний зв'язок встановлено при аналізі результатів оцінки бугаїв засобами СУМС "Орсек" (1997-1998 роки). Коефіцієнт кореляції племінної цінності плідників за надоєм становив з надоєм матерів за кращу лактацію $0,20 \pm 0,068$ ($P=0,0037$), а з середнім надоєм матерів за ряд лактацій він зростає до $0,25 \pm 0,069$. Порівняння середньої племінної цінності бугаїв за надоєм з групуванням по середньому і кращому надою їх матерів підтверджує висновок про криволінійність зв'язку між зазначеними ознаками.

7. Залучення інформації за двома рядами родоводу дещо підвищує зв'язок з племінною цінністю бугаїв за надоєм лише за врахування племінної цінності чоловічих предків. Так, коефіцієнт множинної регресії племінної цінності плідників на племінну цінність батька та надій за кращу лактацію матері становить $0,25$ ($F=6,11$ при $P=0,0027$), а на ці ж показники за двома рядами родоводу підвищується до $0,36$ ($F=2,13$ при $P=0,0584$).

8. Таким чином, молочна продуктивність матері за різних варіантів її оцінки не справляє негативного впливу на племінну цінність бугаїв за надоєм, але й не є надійним прогнозуючим критерієм добору за походженням, що зумовлює безальтернативну потребу оцінки плідників за продуктивністю дочок у практичній їх селекції.

УДК 636.32/38.082.23

П.І.ПОЛЬСЬКА, В.М.ТУРИНСЬКИЙ, Г.П.КАЛАЩУК, Л.П.ШАЛАМАЙ ПЕРША ВІТЧИЗНЯНА АСКАНІЙСЬКА М'ЯСО-ВОВНОВА ПОРОДА ОВЕЦЬ

Інститут тваринництва степових районів ім.М.Ф.Іванова «Асканія-Нова» УААН –
Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

На основі розроблених П.І.Польською принципово нових методів створення, удосконалення і використання інтенсивних типів овець асканійської селекції в дослідному господарстві «Асканія-Нова» шляхом складного відтворювального схрещування з використанням світового генофонду виведено асканійських кросбредів, апробованих у 1990 році, і асканійський тип чорно-голових овець, апробований в 1995 році.

Асканійські м'ясо-вовнові вівці міцної конституції і високотехнологічні. Жива маса баранів-плідників становить 124-137 кг (max 178), настриг чистої

вовни 8,1-9,3 кг (тах 12,8) при виході 73%; вівцематок відповідно – 77-80 кг (тах 132), 4,8-5,6 кг (тах 8,8). Багатоплідність вівцематок 142-183%, молочність за 120 днів лактації – 201 кг. Маса тушок ягнят в 4 міс. – 15-23 кг, в 9 міс. – 24-28 кг. Смакові якості м'яса високі. Виробництво м'яса на вівцематку становить 65-78 кг.

Генеалогічна структура асканійських кросбредів представлена п'ятьма лініями (№№ баранів-родоначальників: 1181, 2562, 5527, 7527, 856) з 14 спорідненими групами.

Генеалогічна структура асканійського типу чорноголових овець представлена трьома лініями (№№ баранів-родоначальників: 151, 664, 1387) із 11 спорідненими групами.

Характерною особливістю овець інтенсивних типів асканійської селекції є висока універсальна продуктивність у поєднанні з високою багатоплідністю, скороспілістю та адаптаційною здатністю при високих якісних характеристиках довгої кросбредної вовни зниженої тонини. Вони відзначаються принципово новим поєднанням селекційних ознак, що не має аналогів у практиці світового вівчарства, а саме – високою м'ясною та вовною продуктивністю, а також відмінними якісними показниками вовни. Вони є державним поліпшуючим генофондом, як для створення нових порід і типів, так і для формування конкурентоспроможної галузі вівчарства в Україні.

У результаті широкого використання асканійських кросбредних і асканійських чорноголових баранів-плідників у різних регіонах України створено масив м'ясо-вовнових овець із кросбредною вовною.

Згідно з наказом Міністерства аграрної політики № 69 від 23.05.2000 р. «Про проведення державної апробації асканійської м'ясо-вовнової породи овець», експертною комісією Міністерства аграрної політики України в період з 25 до 31 травня 2000 року проведено оцінку продуктивності і біологічних особливостей новоствореної породи м'ясо-вовнових овець із кросбредною вовною в господарствах Чернівецької, Одеської та Херсонської областей.

Державна експертна комісія визнала, що створений масив м'ясо-вовнових овець у різних регіонах України характеризується однотипністю і за рівнем продуктивності значно переважає вихідні материнські форми. За чисельністю поголів'я, кількістю господарств, генеалогічною структурою, рівнем продуктивності він відповідає вимогам «Положення про апробацію селекційних досягнень у тваринництві» (1999 рік). Виходячи з цього, державна експертна комісія рекомендувала затвердити нове селекційне досягнення під назвою «асканійська м'ясо-вовнова порода овець із кросбредною вовною» з настригом чистої вовни 3,0-5,0 кг та виробництвом м'яса на вівцематку 50-65 кг з п'ятьма регіональними типами.